

Sámi allaskuvla

Sámi University College

Vuosttaš bovdehus 19.8.2009

Bovdehus fállat sáhkavuoruid

Árbevierru ja modernitehta álgoálbmotkonteavsttas skábmamánu 4.–5. beivviid 2009 Diehtosiiddas Guovdageainnus

Sámi allaskuvla lágida konferánssa *Árbevierru ja modernitehta álgoálbmotkonteavsttas* Guovdageainnus skábmamánu 4.-5. b. 2009. Konferánssa ulbmil lea čohkket álgoálbmotservodatdutkiid mat dutkamiinniset guoskkahit álgoálbmotservodaga árbevieruid ja erenoamážit árbevieruid deaivvadeami odđa áiggiin.

Konferánssas leat njeallje váldologaldalli:

JAN HENRY KESKITALO, Sámi allaskuvla ja WINHEC:

ANNI-SIIRI LÄNSMAN, Giellagas-instituhtta (Oulu universitehta)

VIGDIS STORDAHL, SÁNAG (Sámi nášuvnnalaš gealboguovddáš – psykalaš dearvvašvuodasuddjen)

Njealját logaldalli namma almmuhuvvo farga

Váldologaldallamiid lassin konferánssas lágiduvvojit 4 bargobaji (workshop):

- 1) Heivehallan boahteáigái – árbevirolaš máhttu boahte buolvvaide**
- 2) Árbevierut - riggodahkan ja hehttehussan?**
- 3) Innovašuvdna ja árbevierut**
- 4) Individualisma ja searvevuolta**

Sáhkavuorut sáhttet leat buotlágan fáttáin mat laktásit álgoálbmogiid servodaga ja árbevieruid dutkamii. Áigemearri fállat sáhkavuoru lea 1.10.2009. Sáhkavuoruid guhkkodat lea 20 min + 10 minuhta ságastallamii. Konferánssa gielat leat davvisámegiella, dárogiella ja engelasgiella. Oasseváldit galget ieža gokčat johtin- ja orrongoluideaset, ja eahketmállásiid. Konferánssadivat lea 800 NOK ja sisttisdoallá káffe-bottuid ja lunššaid goappašiid beivviid. Sáhkavuoruid doallit eai dárbaš máksit divada.

Jos dus lea miella oassálastit ja ovdanbuktit sáhkavuoru, sádde sáhkavuoru bajilčállaga ovtas oanehaš čoahkkáigeasuin Sámi allaskuvlla dutkanhálddahussii (dutkankonsulentii John A. Sikku, ja.sikku@nsi.no, tel +4778448475). Konferánssa dieđuid gávnnat min ruovttosiiddus – www.samiskhs.no – ja farga lea doppe maid dieđihanskovvi.

Konferánssa lágiduvvo Diehtosiiddas, mii rahpá uvssaidis studeanttaide dán čavčča. Diehtosiidda almmolaš rahpanseremoniija dollojuvvo 2.–3.11.2009.

Bures boahtin Guovdageidnui!

Prof. Nils Oskal

Prof. Vuokko Hirvonen

Dutkandirektevra Jelena Porsanger

Goahtejodiheaddji Johan Lemet Kalstad

Árbevierru ja modernitehta álgoálbmotservodagas: Váldofáttát

Konferánsa váldotemá lea árbevierru ja modernitehta álgoálbmotservodagas. Go álgoálbmotservodagat rivdet odđaaigásažžan bohtet jearaldagat ovdan dohkkehuvvon dieđuid, dieđuid doallevašvuoda ja árbevieruid dohkálašvuoda birra. Árbevierut bohtet oidnosii árbevierrun, ja fertejit danin dohkkehuvvot eaktodáhtolaččat ja čájehit iežaset árvvu. Árbevierut moitojuvvojit, čilgejuvvojit odđasit ja ráhkaduvvojit odđasit. Árbevierut ja árbevirolaš máhttu geavahuvvojit gávpegalvun, riektegáldun ja oahppama ja olmmošlaš ovdáneami vuodđun. Árbevierut ja árbevirolaš máhttu galget deavdit iešguđetlágán gáibádusaid árbevirolašvuoda, luohtehahttivuoda ja historjjálaš bistevašvuoda ektui. Dál lea maiddáai politihkalaš dáhttu suodjalit árbevirolaš máhtuid ja váldit daid atnui almmolaš hálddašeamis ja ovddidandoaimmain. .

1) Heivehallan boahteáigái – árbevirolaš máhttu boahte buolvvaide

Mo mii heivehit ja galggašeimmet heivehit iežamet birastahti servodagaide? Makkár árbevirolaš dieđuin lea boahteáiggis rolla? Mo mii sáhttit seailuhit dieđu ja máhtu? Sáhttágo formaliseret buot árbevirolaš máhtu? Makkár doaibma lea mánáin ja nuorain árbevieruid fievrreamis, ođasteamis ja dohkkeheamis?

2) Árbevierut – riggodahkan ja hehttehussan?

Sámis govvidat dávjá árbevieruid positiivvalaš beliid – searvevuoda, historjjálaš dieđuid fievrreami jna. – muhto árbevieruin leat lunddolaččat maiddáai fuones ja negatiiva bealit. Mo árbevierut váikkuhit olbmo válljemiidda, birjejupmái ja eallimii? Mo sáhttet árbevierut leat sihke riggodahkan ja hehttehussan olbmuid eallimis ja servodatovdáneamis?

3) Innovašuvdna ja árbevierut

Innovašuvdna lea dehálaš juohke servodagas mii háliida ovdánit. Makkár oktavuolta lea árbevieruid ja innovašuvdna gaskkas? Mainna lágiin árbevierut rivdet dahje nuppástuhttojuvvojit? Mo árbevierut geavahuvvojit odđa buktagiid ja fuomášumiid hutkamis? Makkár eavttut árahuvvojit hutkamii ja hutkái servodagain go árbevierru lea vuodđun oktiigullelašvuhtii ja iešipmárdussii, ja mainna lágiin hukset ovttasbarggu ja oktasaš identitehta rievdaduvvon vuoduid nala?

4) Individualisma ja searvevuolta

Kultuvrralaš modernitehta rievdata maid ovttaskas olbmo ja joavkku gaskavuodaid, gos ovttaskas olbmo báttit joavkkuide ložžet, ja joavkkuid iešipmárdus lea eanet šiehtaduvvon go addojuvvon. Kultuvrralaš fuomášumit šaddet dágastallanfáddan, ja daid gullelašvuolta ovttaskas olbmuid dehe joavkkuide šaddet jearaldahkan. Makkár rolla oktagas ja joavkkus lea árbevieruid doalaheamis, fievrreamis ja ođasmahttimis?

Bures bohtin Guovdageidnui, Sámi allaskuvlii ja Diehtosiidii!